

Вимоги до мовно-стилістичного оформлення курсової роботи

При написанні курсової роботи необхідно дотримуватися наукового стилю мовлення. Його характерними ознаками є: логічність, послідовність, зв'язність думок, доказовість викладу, смислова завершеність, цілісність, об'єктивність, точність, лаконічність, понятійність, узагальненість, аргументованість, однозначність, докладні висновки, однорідність стилістичного забарвлення. Норми наукової комунікації суворо регламентують характер викладу наукової інформації. Стиль мови науки є одним із найконсервативніших, тому проникнення до нього елементів інших стилів є неможливим. Відтак необхідно уникати емоційно забарвлених слів та неточних визначень. Виразність викладу, чіткість передачі інформації забезпечуються відповідним використанням термінології, відсутністю суперечності в аргументації, підтвердження висновків фактами або перевіреними даними.

Науковому тексту властива об'єктивна модальність. Суб'єктивна ж модальність, що виражає ставлення автора, суперечить загальним принципам побудови наукового стилю. Увага має бути прикута до змісту, а не до суб'єкта. Цим пояснюється використання безособових дієприслівникових форм на *-но*, *-то* (з'ясовано, проаналізовано, розглянуто), займенника *ми* замість займенника *я*. Займенник *ми* та його варіанти (на *нашу* думку, проведене *нами* дослідження) дозволяють представити думку автора як думку визначеної групи людей, наукової школи чи наукового напрямку. Варто висловлювати думку без застосування займенників. Наприклад: «Вивчення передового досвіду свідчить, що...» або «На основі аналізу можна стверджувати, що...».

На рівні цілого тексту відмітними характеристиками наукового тексту є відсутність емоційно забарвлених елементів мови, наявність точних висловлювань. Точність викладу думок забезпечують терміни. Автору курсової роботи варто пам'ятати, що володіння спеціальною термінологією – один із показників рівня його професійної підготовки.

Текст курсової роботи не повинен містити повторів та бути перевантаженим цитатами. Неприпустимо переписування тексту з літературних джерел, їх цитування без належного оформлення посилань.

Речення наукового тексту повинні мати чіткі синтаксичні зв'язки. Забезпечують ці зв'язки такі сполучники: *завдяки тому, що...*, *тоді як ...*, *зважаючи на те, що...*, *внаслідок того, що...*, *з огляду на те, що...*, *в той час як...* тощо. Під час викладу матеріалу варто використовувати похідні прийменники: *протягом...*, *відповідно до...*, *згідно з ...*, *на відміну від...*, *поряд з...*, *у зв'язку з...* тощо.

Для наукового тексту характерними є логічність, послідовність, смислова завершеність, цілісність і зв'язність думок. У науковому тексті для встановлення необхідних логічних зв'язків використовують спеціальні функціонально-синтаксичні засоби. Так, доречними будуть лексичні засоби зв'язку, що активізують увагу (*зверніть увагу*), вказують на джерело

повідомлення (*за висловом, на думку, як вважає, як зазначено*), послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, нарешті, по-перше, по-друге тощо*), суперечливі відношення (*однак, проте тощо*), причинно-наслідкові відношення (*тому, внаслідок цього, до того ж тощо*), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до, необхідно акцентувати увагу на, потрібно розглянути тощо*), узагальнення, висновок (*отже, таким чином, викладене вище дозволяє зробити висновок, усе сказане дозволяє дійти висновку тощо*).

Обов'язковою вимогою щодо об'єктивності викладення матеріалу роботи є посилання на джерело повідомлення, автора висловленої думки чи якогось виразу. У тексті цю умову можна реалізувати за допомогою спеціальних вставних слів і словосполучень – *за повідомленням, на думку, за даними тощо*.

Наука займається складними речами, і розповісти про них просто виходить не завжди. Водночас штучне ускладнення мови наукового тексту так само неприпустиме.

Невиправданою є заміна українських слів іншомовними. Якщо є українські синоніми, які точно передають смисл, краще використовувати їх. Так само в курсовій роботі потрібно уникати тавтології (повтору спільнокореневих слів), не зловживати конструкціями «... – це ...», не порушувати послідовності викладу, ретельно обмірковувати поділ тексту на абзаци тощо.

У додатку К подано лексичні одиниці, використання яких у курсовій роботі сприятиме логічному представленню думки, дозволить запобігти повторам, допоможе уникнути висловів, що не стосуються наукового дослідження, скерує хід думки і забезпечить дотримання логіки ведення наукового пошуку відповідно до розділів дослідження.

Основні вимоги до тексту курсової роботи:

- ❖ логічний взаємозв'язок частин роботи, переконлива аргументація викладених думок, стислість і точність формулювань, виключення неоднозначних тлумачень;

- ❖ конкретність і аргументованість у викладенні результатів роботи, уникнення загальновідомих або бездоказових тверджень, обґрунтованість висновків та рекомендацій;

- ❖ текст роботи має бути чітко структурованим, розподіленим на розділи й підрозділи. Потрібно прагнути, щоб кожен розділ роботи був самостійним науковим дослідженням певної частини загальної проблеми, щоб кожна частина була викладена в тексті та щоб одночасно текст був цілісним, а не фрагментарним;

- ❖ текст курсової роботи повинен містити аналіз фактів, а також конкретне обґрунтування тих чи інших положень;

- ❖ текст має бути завершеним і цілісним, не містити повторів;

- ❖ текст має відповідати чинним нормам українського правопису.

Науковий текст має бути відносно нейтральним і оперувати перевіреною інформацією. В ідеалі жодні настанови не повинні впливати на науковість. Відтак варто уникати полемічного способу викладення матеріалу

та упередженості (оціночних суджень). Безумовно, науковість не виключає полеміки, проте вона має вестися адекватно, етично й не виходити за межі науковості.